

NICOLAE OLARU: DE LA ROMAN LA TIUMENI. ISTORIA DEPORTATULUI NUMĂRUL 506!

dr. Octavian ZELINSKI²⁴⁹

Abstract: *I bring to your attention a sad story! The story of a man, Nicolae Olaru, who, like other hundreds of thousands of Bessarabians, became a victim of the Soviet regime, being deported in 1949 to Tiumeni. It came in 1956. The "Thaw" of the Khrushchev brought also the partial rehabilitation of Nicolae Olaru, and the return home. On February 18, 1991, the presidency of the Supreme Court of the SSM, comprising, by the way, the subsequent president of the country Nicolae Timofti, decided to cancel the convictions of the Olaru family and the rayon council Donduseni received instructions to return the confiscated property, but not until today the wealth has not been returned.*

Keywords: *Gulag, Uniunea Sovietică, NKVD, deportare.*

Vă propun atenției o poveste tristă! Povestea unui om, Nicolae Olaru, care, asemenea altor sute de mii de basarabeni, a ajuns victimă a regimului sovietic, fiind deportat în anul 1949 în Tiumeni.

Nicolae Olaru s-a născut în satul Brătești, comuna Brăteanu în 1920. De la vârsta de 3 ani a crescut fără tată. A absolvit în 1936 școala de 7 clase... A lucrat un timp ca telefonist, apoi ca muncitor agricol... La 18 ani a mers în armată, în regimentul 24 de artilerie Roman, unde a ajuns la gradul de sergent major. A început cel de-al Doilea Război Mondial. În iulie 1941 a fost rănit, decorat de Regele Mihai I, după care s-a demobilizat. În 1942 a venit în Basarabia, iar în februarie 1943 s-a căsătorit cu Eugenia Lupașcu (înfiată de familia Novoselschi, astfel figurând și în acte), o fată din Dondușeni.

Au început o mică afacere – o crâșmă la Dondușeni, dar după 11 luni au închis-o, iar în martie 1944 au fost evacuați dincolo de Prut, din cauza înaintării armatei sovietice.

În 1945, în pofida protestelor soției, a decis să se întoarcă cu familia în Basarabia, la baștina Eugeniei. Acolo au primit 4 hectare de pământ, și-au construit o casuță... Au apărut copiii - Constantin, născut în 1945, și Gheorghe, născut în 1947.

Dar scurtă le-a fost fericirea în "patria sovietică". Deja în 1946 era urmărit de agenții operativi ai N.K.V.D., fiind suspectat de acțiuni antistatale și de faptul că ar fi membru al sectei „Martorii lui Iehova”. Câțiva indivizi cu nume de cod „Dughin”, „Gosti”, „Boico”, „Podruga”, „Goremulito”, „Kuzima”, etc. – au contribuit prin

²⁴⁹ Președinte A.O. Astra din Anenii Noi, Republica Moldova.

denunțuri fantasmagorice la condamnarea lui Nicolae Olaru. Așa apare la lumina zilei dosarul de deportare nr. 2636...

Și iată că la 18 mai 1949, prin încheierea unui colegiu al M.G.B. (Ministerul securității de stat), condus de maiorul Suhozolov, fără judecată, fără drept la apărare, Nicolae – cetățean al României - alături de soție și de cei doi fii minori au fost deportați în regiunea Tiumeni, localitatea Berdiujie. Averea, bineînțeles, i-a fost confiscată (anexăm actul). A mai urmat o încheierea a așa-numitei „особое совещание” a Ministerului securității de stat a R.S.S.M. din 12 noiembrie 1949, care a pus punct condamnării.

A fost condamnat la 25 de ani de deportare, cu condiția prezentării lunare la miliție, pentru a confirma aflarea în locul de deportare.

La 6 iulie 1949 au fost deportați... După săptămâni de calvar în vagonul marfar, la 21 iulie au ajuns la Berdiujie... Unul dintre fii lui Nicolae, Anatolie, mi-a povestit că la sosire li s-a arătat un teren viran și li s-a spus că aici vor trăi. Aici, fiind în câmp... Descurțați-vă cum știți până la iarnă, au adăugat milițienii din Berdiujie.

S-au descurcat! Și-au construit un adăpost, apoi o casă frumoasă, iar ulterior au ajuns să fie caracterizați de organele de miliție din Siberia ca oameni ”avuți”. Aveau chiar și o vacă! Gospodarul și în Tiumeni rămâne gospodar!

Nicolae Olaru a încetat să mai fie cetățean, soț sau tată. Pentru puterea sovietică el a devenit un număr – 506. În condiții inumane, Nicolae nu a dat mâinile în jos! A încercat să conteste decizia de deportare, de mai multe ori chiar! Însă de fiecare dată i se refuza!

Anii treceau... În familia lui Nicolae și a Eugeniei au apărut încă doi fii – Anatolie (1950) și Vladimir (1954)... A venit anul 1956. ”Dezghetul” hrușciovist a adus și reabilitarea parțială a lui Nicolae Olaru... De astă dată alți martori (deși doar Dumnezeu știe, poate erau aceiași din 1946-1947) au declarat că Nicolae Olaru nu a desfășurat activitate antisovietică, că nu a fost iehovist și că în general a fost un om liniștit și la locul lui! Dramatic, nu-i așa? După 7 ani de Siberie... să ajungi să îți se recunoască dreptatea! Dreptate, dar parțială! Pentru că prin încheierea Colegiului judecătoresc pentru procesele criminale a Judecătoriei Supreme a R.S.S. Moldovenești din 20 iunie 1956, familiei Olaru i se permite revenirea la baștină, dar... fără a i se întoarce averea confiscată (anexăm actul)! Deci... ca și în 1949, atunci când au ajuns la Berdiujie, revenirea acasă a însemnat de fapt aruncarea familiei Olaru în drum!

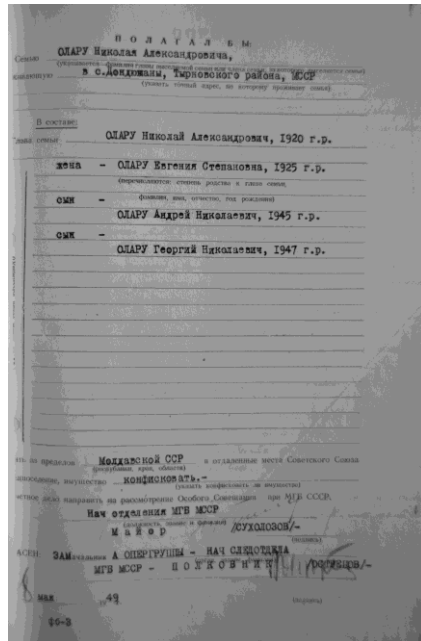
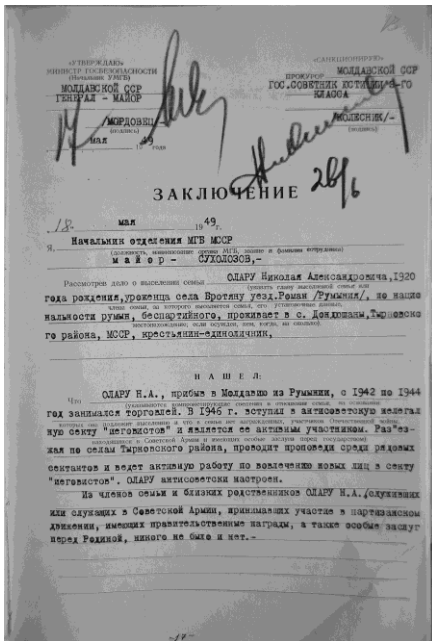
Dar viața a mers înainte... Au trecut anii. Nicolae Olaru a plecat în lumea celor drepte. Iar în anii perestroikăi gorbacioviste fiii – Anatolie și Vladimir au început demersurile pentru reabilitarea completă a tatălui lor și pentru întoarcerea averii confiscate pe nedrept.

La 18 februarie 1991, prezidiul Judecătoriei Supreme a R.S.S.M., în componența căruia intra, apropo, și ulteriorul președinte al țării Nicolae Timofti, a decis anularea încheierilor de condamnare a familiei Olaru (anexăm actul), iar consiliul raional Dondușeni a primit indicații să reîntoarcă averea confiscată.

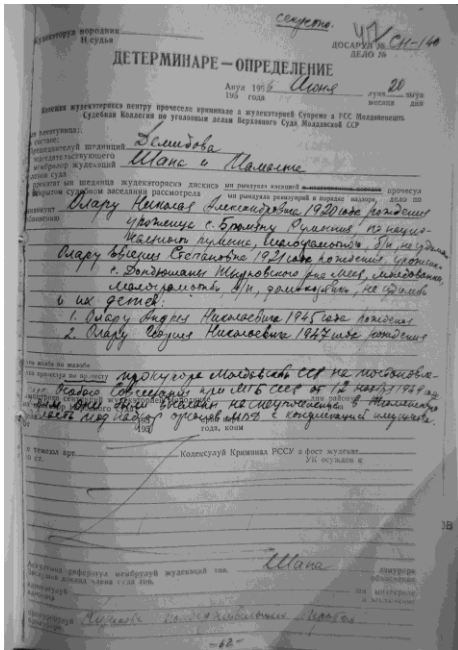
Și din nou jumătăți de măsură și dreptate parțială! Pentru că nici până azi averea familiei așa și nu a fost întoarsă, iar fiii continuă procesele de judecată, ajungând deja a TREIA oară la Curtea Supremă de Justiție a R.M. Și totul pentru că... statul moldovenesc nu deține informații privind averea confiscată de la familia Olaru (anexăm scrisoarea respectivă de la Ministerul de Interne).

P.S.: am făcut cunoștință cu Anatolie Olaru, locuitor al orașului Anenii Noi și fiul lui Nicolae Olaru în 2015 la mitingurile de protest contra puterii criminale. Am devenit colegi de idee politică și prieteni. M-am convins că e un om de ispravă și cu demnitate, iertător și blând! Pentru că așa suntem noi, românii basarabeni, iertători... chiar și dacă suntem născuți, asemeni dlui Anatolie Olaru, în Berdiujie, regiunea Tiumeni, la aproape 4000 de kilometri de baștină...

Informațiile sunt obținute de către autor de la însuși Nicolae Olaru care avea xerocopiile dosarului său de condamnare și urmărire)

Sentința de condamnare

Decizia de eliberare

Nicolae Olaru și soția Eugenia Lupașcu

Домидов В.С.
Мамалига В.Д. и Шапа И.С.
Лето № 47-38/91

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
Президиума Верховного Суда ССР Молдова

Президиум Верховного Суда ССР Молдова в составе: Барбалата П.А.
Тимофти Н.В., Райляна А.А., Кисеева Н.И.,
Куматренко В.З., Шаокара В.А., Мардари А.И.
заместителя Прокурора ССРМ Урсу Н.И.
Бадане С.А.
заместителя Прокурора ССРМ

в заседании по протесту заместителя Прокурора ССРМ
в отношении ОЛАРУ Николая Александровича, ОЛАРУ Евгения
Станиславовича и их детей: ОЛАРУ Николаевича и ОЛАРУ Георгия

Заслушав доклад члена суда Мартыненко И.С. и заключение заместителя
Прокурора ССРМ Урсу Н.И., поддержавшего протест, Президиум

У С Т А Н О В И Л :

постановлением Особого совещания при МГБ СССР от 12 ноября 1949
года - ОЛАРУ Николай Александрович, 1930 года рождения, уроженец с.Бре-
сталу Румыния, русский, малолетний, беспартийный, несудимый;
ОЛАРУ Евгений Станиславович, 1921 года рождения, уроженец с.Долженца
Тырновского района, молдаванка, малолетний, беспартийный, до-
мохозяйка, несудимая и их дети:
ОЛАРУ Константин Николаевич, 1945 года рождения и
ОЛАРУ Георгий Николаевич, 1947 года рождения,-
назначены на спецпоселение в Туманевскую область под надзор органов МВД с
ликвидацией имущества.

Определением Судебной коллегии по уголовным делам Верховного
Суда СССР от 20 июня 1956 года все они со спецпоселения освобождены без
возврата ликвидированного имущества.

Оладу Н.А. выслан на спецпоселение в Туманевскую область под
надзор органов МВД как активный участник незаконной сапки негласных,
в его сына Оладу В.С. и их дети как члены его семьи.

В протесте ставится вопрос об отмене состоявшихся решений, с
прекращением производства по делу.

Проверив материалы дела, обсудив доводы протеста, Президиум за-
ключает, что постановления Особого совещания и определение Судебной кол-
легии подлежат отмене по следующим основаниям.

2

В материалах дела отсутствуют какие-либо данные, свидетельствующие
о том, что Оладу Н.А., Оладу В.С. и их дети совершили какое-либо
преступление или иные противоправные деяния, они были репрессированы
исполнительными органами.

Ст. I Указа Президиума Верховного Совета СССР от 16 января
1956 года "О дополнительных мерах по восстановлению справедливости
в отношении жертв репрессий, имевших место в период 30-40 и начала
50 годов" предусматривает, что внесудебные решения, вынесенные в тот
период и не отмененные к моменту издания Указа, подлежат отмене, а
лица, репрессированные внесудебными органами - реабилитация.

Руководствуясь ст. 356 УПК ССРМ, Президиум Верховного Суда
ССР Молдова

П О С Т А Н О В И Л :

постановление Особого совещания при МГБ СССР от 12 ноября 1949
года и определение Судебной коллегии по уголовным делам Верховного
Суда СССР от 20 июня 1956 года в отношении ОЛАРУ Николая Александровича,
ОЛАРУ Евгения Станиславовича, ОЛАРУ Николаевича и ОЛАРУ Георгия
Николаевича отменить и производство по делу прекратить.

Председательствующий Президиум *Барбалата* П.А. Барбалат
Верховного Суда ССР Молдова

Reabilitarea